

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

PERSONEN

4 dames - 8 heren

Bode	40 j.	postbode
Irène	35 j.	schoonmaakster
Mathilde	60 j.	gouvernante
André Pamelare	58 j.	nijveraar en financier
Jan Dewitte	45 j.	privé-secretaris van André
Netje Vertier	58 j.	buurvrouw van André
Marc	24 j.	neef van André
Luc	23 j.	neef van André
Wies Schepens	50 j.	grafmaker
Professor Poelman	40 j.	professor
Elvire	56 j.	jeugdvriendin van André
Gerard Moorkens	56 j.	notaris en vriend van André

Plaats van actie

De wat overdadig-weelderige woonkamer van André Pamelare.

E E R S T E B E D R I J F

(Irène - die een 'overall' en een bloes draagt - wil de parketvloer beginnen boenen. De postbode komt, na een paar tikjes op de deur, binnen.)

BODE : *(lacht)* Je kijkt me aan alsof ik een verschijning ben, kind! Ik kom toch elke dag binnen...

IRENE : Ik heb je niet horen aanbellen.

BODE : De voordeur staat open... dus...

IRENE : En Mathilde? Waar is Mathilde?

BODE : Ze scharrelt in de tuin. Ach, ik ken de gebruiken van het huis... na al die jaren... *(diept een indrukwekkend pak brieven, kranten, tijdschriften e.d. uit zijn zwaarbeladen tas op en overhandigt alles aan Irène.)* En dit is het dagelijks rantsoen van mijnheer Pamelare... Hij zal er weer een hele tijd zoet mee zijn...

IRENE : Nee, hoor...

BODE : Maak me niet wijs dat hij dat in één-twee-drie gelezen of zelfs maar doorgenomen heeft!

IRENE : *(met kennis van zaken)* Voor een man als mijnheer André is tijd geld, begrijp je? Wel, straks komt zijn privé-secretaris, mijnheer Dewitte *(zij neemt het pak post beet en geeft het nonchalant aan de verbaasde bode die voor "Mr. Dewitte" moet spelen; imiteert Mr. André.)* Euh... Jan... Kijk dat eens in... en zeg me dan of er iets bijzonders tussen zit... *(imiteert Jan Dewitte)* Zeker, mijnheer André...

BODE : *(wat verbluft, terwijl hij het pak post teruggeeft.)*
Ah... dat gaat zo... Ik heb me al vaak afgevraagd:
wanneer leest die vent... pardon... Mr. Pamelare dat
allemaal... Elke dag opnieuw... Er zijn stellig altijd
brieven bij die moeten beantwoord worden...

IRENE : Dat beredert mijnheer Dewitte voor hem... Hij ge-
bruikt daar een vreemd woord voor... een geleerd
woord...: ik heb het: hij 'ventileert' dat, dat wil
zeggen: hij maakt er verscheidene hoopjes van, zie je:
wat belangrijk is... wat niet belangrijk is... wat
meteen weg mag enz. Begrijp je? *(kijkt even vluchtig
rond of de kust veilig is, haalt snel een fles en een
glaasje uit de kast en schenkt een druppel in voor de
bode.)*

BODE : *(Terwijl hij dankbaar aanneemt)* Och... Dat hoeft
niet, hoor, Irène... *(drinkt even)* Hoe is 't nu met
hem?

IRENE : Met de baas? Och... zo en zo.. Een beetje ziek,
geloof ik. Helemaal niet erg. Maar hij denkt dat hij
dood gaat...

BODE : *(lacht)* Hij? Nee, meisje! Hij zal ons allemaal
overleven...

IRENE : Je hoort het nog van mensen die nooit ziek zijn ge-
weest: zodra zij een griepje of een verkoudheid
krijgen, slaan ze in paniek.

BODE : Hoe oud is hij nu?

IRENE : 58. Ik durf het hem natuurlijk niet zeggen maar: die
vent moest hertrouwen... Kom, Kamiel: geen kinderen,
reeds 9 jaar weduwnaar, ontzettend rijk... En...
eenzaam. Da's toch zonde!

BODE : Je hebt gelijk, Irène; ik vrees echter dat hij daar
geen tijd voor heeft: al die fabrieken, arbeiders,
klanten enz. Elke dag zo'n pak papieren...

IRENE : Om 't even! Hij leeft toch ook maar één keer! Wat
zal er met zijn geld gebeuren als hij dood is?

BODE : De familie zal er om vechten, hé.

IRENE : (*schamper*) Bah! Schone 'familie'! Twee sullen, twee nietsnutten van neven. Dat is alles...!

BODE : Jij en Mathilde zouden er ook wel bij varen, denk ik...

IRENE : Dat valt nog te bezien, Kamiel... Trouwens: voor mij moet hij niet dood gaan, hoor: 58 jaar is nog veel te jong. Daarbij: ik heb zijn geld niet nodig.

BODE : Maar van dat hertrouwen: je hebt gelijk, Irène. Hij zit hier als op een eiland, alleen, terwijl in de buurt misschien een goede vrouw niets liever vraagt dan... Ik denk bijvoorbeeld aan Netje Vertier, uit de Perziklaan, hierachter... Dat is een lief, vriendelijk vrouwtje... Ook 58 of daar omtrent, denk ik...

IRENE : Ken ik niet. Rijk?

BODE : Dat weet ik niet. Zij kan in alle geval niet zo rijk zijn als mijnheer Pamelare. (*drinkt wat*)

IRENE : (*schudt het hoofd*) Ik denk dat hij zijn levenswijze niet meer zal veranderen: 'zaken' zijn zijn leven en zijn hobby. Hij woont prachtig, is voortreffelijk gediend... is niemand rekenschap verschuldigd...

BODE : (*lacht*) Zorg er toch maar voor dat je in zijn testament staat.

IRENE : Ik zal daar zeker niets voor doen... al vermoed ik... dat hij... wel een 'kleinigheid' zal nalaten voor mij...

BODE : ...een 'kleinigheid' waarvoor jij en ik 3 jaar moeten werken...

IRENE : Maar euh...; neefjes Marc en Luc houden de relatie met hun oom warm: **zij** zouden stellig niets liever vragen dan dat hij zijn kaars uitblaast... Ze komen hem om de haverklap wat 'zakgeld' aftroggelen.

BODE : Werken zij dan niet?

IRENE : "Werken"?? Bah! Zij weten dat 'oom' André erg aan hen gehecht is omdat zij de kinderen zijn van zijn tweelingzus die vijf jaar geleden gestorven is... Die nietdeugen buiten dat uit en: hij kan niet weerstaan:

dat is - geloof ik - de enige zwakke plek in zijn karakter.

BODE : Ik moet verderop, Irène. Dank voor de opkikker... Doe de groetjes aan mijnheer Pamelare...

IRENE : Zal ik zeker doen, Kamiel... Tot morgen... (*Bode af. Irène ruimt de fles en glaasje weg; treuzelt wat en begint dan te boenen nabij de deur waarlangs Mr. André straks zal binnen komen. Ze richt zich opeens op; steekt 'mannelijk' een sigaret op... Gaat zich aandachtig bekijken in de prachtige, manshoge spiegel die aan de wand hangt. Maakt enkele 'elegante' damesgebaren. Trekt finaal wat gezichten naar zichzelf, haalt de schouders op en gaat weer boenen. Ze houdt na een paar ogenblikken op en kijkt hoofdschuddend naar de vloer. Staat op en gilt uit alle macht:)* Mathiel...! Mathilde...! (*wacht even, en net als ze opnieuw diep adem haalt voor een nieuwe schreeuw, komt Mathilde haastig binnen.*)

MATHILDE : Waarom schreeuw jij zo? Ik ben niet doof!

IRENE : Euh... Mathilde... ik...

MATHILDE : (*bars*) Juffrouw Mathilde! Je weet dat ik met 'juffrouw' wil aangesproken worden!

IRENE : Oei, oei...

MATHILDE : (*bewust van haar 'waardigheid'*) Jij schijnt te vergeten dat ik de gouvernante van mijnheer André ben!

IRENE : 'Gouvernante', 'gouvernante'! Da's een geleerde naam voor... meid...

MATHILDE : (*gestoord*) Gouvernante, zeg ik! Géén meid!

IRENE : (*geprikkeld*) Ofwel ben je de mevrouw ofwel ben je de meid; aangezien jij niet de mevrouw bent, ben je... kom: een soort meid... Voilà! (*kijkt Mathilde een ogenblik aandachtig aan en zegt dan ondeugend*) Ooooo! Nù weet ik het, Mathilde... pardon, juffrouw Mathilde. Dat onderscheid tussen 'meid' en 'gouvernante'... Olala... Jij bent dus de 'gouvernante' van mijnheer

André... Dat wist ik niet, hoor! Dat had ik nooit van jou durven denken, 'juffrouw' Mathilde...

MATHILDE : (*Kijkt Irène verbaasd aan; het duurt wat alvorens ze de insinuatie van Irène door heeft, maar dan valt ze, diepverontwaardigd, uit:*) Zeg eens, jij: wat wil jij insinueren? Hoe durf je! Ik ben een eerlijke, rechtschapen en deftige vrouw! En mijnheer Pamelare: een correct man! Jij en jouw soortgenoten hebben, mij dunkt, niets dan oneerbare dingen in het hoofd! Een 'gouvernante' - als je dat soms niet wist - leidt het huishouden in een voorname familie zoals een mevrouw dat doet. Toen mevrouw Pamelare 9 jaar geleden stierf, heeft mijnheer mij aangesteld om voor de goede gang van zaken in dit huis zorg te dragen. **Ik** beheer het huishoudgeld, **ik** verdeel de taken van het onderhoudspersoneel, **ik** houd toezicht op al wat hier gebeurt en nog zoveel meer. (*fier*) Ik mag zeggen dat ik het volste vertrouwen van mijnheer André geniet... (*loopt boos heen en weer*) Hoe durf je denken dat... Ik geef je de raad voortaan op jouw woorden te passen! Is dat begrepen? Ter zake nu: waarom moest je daarnet zo gillen?

IRENE : (*wat onder de indruk van Mathildes uitval*) Vind je dat boenen echt nodig, juffrouw Mathilde?

MATHILDE : Hoezo?

IRENE : Dat maakt de vloer erg glad, weet je... Ik wil zeggen...

MATHILDE : Een parketvloer vraagt boenwas!

IRENE : Kan zijn... maar men kan er op uitglijden...

MATHILDE : Tut-tut-tut! Hier is nog nooit iemand uitgleden!

IRENE : Ik denk aan mijnheer: hij is moeilijk te been en...

MATHILDE : Wat reuma! Hij verbeeldt zich teveel! Helemaal niet erg! Boen maar op!

IRENE : En als hij toch op zijn donder valt? En zijn poten breekt?

MATHILDE : (*erg gestoord*) Irène! Spreek fatsoenlijke taal, wil je? Mijnheer moest zoiets horen! Poten! Hooo! Heb jij dan werkelijk niets van opvoeding gekregen? Alleen dieren hebben poten!

IRENE : Kom... ja...: zijn 'benen' breekt...

MATHILDE : Dat is niet jouw zorg! **Ik** weet wat ik zeg en jij moet enkel mijn bevelen opvolgen. Jij boent die vloer en daarmee uit!

IRENE : Goed, goed! Ik wou het alleen maar zeggen. **Ik** zou het niet doen!

MATHILDE : Jouw advies wordt niet gevraagd!

IRENE : (*geprikkelde*) Wel, op zekere dag is mijn oom...

MATHILDE : Jouw oom interesseert me niet. Zeg eens: wie gaf je toestemming om te roken?

IRENE : (*verbaasd*) Toestemming?

MATHILDE : Waar blijf je met de asse?

IRENE : Daar, in de asbak...

MATHILDE : Een vrouw die zichzelf respecteert rookt niet!

IRENE : (*lachend*) Dat is heel lang geleden juffrouw Mathilde...

(Mathilde haalt minachtend de schouders op, inspecteert vluchtig de woonkamer. Irène boent opnieuw. Net op het ogenblik dat Mathilde de plaats wil verlaten komt André, steunend op zijn stok, binnen. Zodra hij de parketvloer betreedt, wiekt hij met armen en stok als een schaatser die voor het eerst op glad ijs staat. Hij 'zwemt' zo een paar meter ver naar het eerste meubel waaraan hij zich vastklampt. Kijkt met woeste ogen naar Mathilde en Irène.)

ANDRE : (*héél boos, buldert*) **Mathilde!!** Je doet het opzettelijk, hé! Je wil dat ik op mijn donder val... en mijn poten breek! Dat ik mijn hoofd te pletter sla tegen die verdomde vloer... dat ik mijn ruggegraat, mijn bekken en àl mijn ribben breek!

MATHILDE : *(hevig geschrokken, stottert)* Een parketvloer vraagt boenwas, mijnheer André...

(Irène kijkt beteuterd van de een naar de ander.)

ANDRE : 'Vraagt boenwas, vraagt boenwas'! Moet je horen! Maar wat **ik** vraag, wat ik al jàààààren **eis**... hier niet meer te boenen, dat lap je aan jouw zolen, hé! 'Juffrouw' Mathilde vindt mijn 'stomme' aanmerkingen overbodig...! God weet alles maar Mathilde weet alles beter! En... er wordt er verder lustig op los geboend! Dat was de allerlaatste verwittiging, Mathilde! *(bars tot Irène)* Je gooit dat boenspul op staande voet in de vuilnisbak! *(legt kreunend de handen in de lenden)* Ik ben bijna gevallen... Dat heeft me een slag in de lenden gegeven... *(tot Mathilde)* Mijn ziekte heeft, volgens jou, niets te betekenen, hé... Wat reuma... bah... geen aandacht waard... kinderachtig, zelfs...

(Mathilde haalt haar zakdoek te voorschijn en gaat, de ogen bittend, vernederd, heen. Irène doet langzaam de boenwasdoos dicht en kijkt meewarig naar André, die zich heel behoedzaam in de canapé neerlaat.)

IRENE : *(aarzelend)* Ik had het haar net gezegd dat boenen gevaarlijk is... *(moederlijk bezorgd)* Doet het veel pijn, mijnheer André? *(Hij maakt met een gebaar duidelijk dat zijn leed 'onvoorstelbaar' is.)* Wat zegt de dokter?

ANDRE : Dokter! Bah! Hij vindt niets, natuurlijk...

IRENE : U kunt toch zo niet verder sukkelen... U bent nog veel te jong om...

ANDRE : ...als je 58 jaar nog 'jong' kunt heten... De dood slaat op elke leeftijd toe!

IRENE : Kom, kom: wie spreekt er nu over doodgaan!

ANDRE : **Ik!** Ik voel best hoe het met mij gesteld is. Tot vorig jaar... tot voor enkele maanden... wat zeg ik: tot voor enkele weken was ik fit en wel... Ik kon werken voor twee. Niets ontging me. Ik was van alles piekfijn op de hoogte...Dat is nu - helaas - voorbij!... Voltooid verleden tijd... Niemand hoeft me iets wijs te maken... (*somber*) Weldra zal men de alomgekende groot-nijveraer en financier André Pamelare voorbij zien hobbelen in een wagentje, door iedereen meewarig nagestaard en voorbijgelopen... (*wat kinderachtig*) Jij zult mij niet in de steek laten, hé Irène?

IRENE : Natuurlijk niet! Maar... euh...mijnheer André: wat hapert er eigenlijk?

ANDRE : (*kijkt haar met een desolate blik aan*) Een algemene teloorgang van mijn gezondheid... (*tikt op borst en buik*) Het zit 'm hier... Da's allemaal uit de haak... Vermoeide benen... Slapeloosheid... (*maakt wanhopig gebaar*) Jicht... Reuma...

IRENE : (*geestdriftig*) O! Ik ken een uit-ste-ken-de remedie tegen reuma!

ANDRE : (*slapjes*) O ja?

IRENE : Waar zit ze, mijnheer André?

ANDRE : Wie?

IRENE : Wel, die reuma...

ANDRE : O! In mijn linker been... Alle gewrichten doen pijn... Vooral heup en knie...

IRENE : (*geestdriftig*) Het is de remedie van de broer van Merten van Cis Allooi...

ANDRE : Van wie?

IRENE : Euh... van de broer van de man van de poetsvrouw van mijn buurman... (*neemt nonchalant het kostbare tafelkleed van de grote tafel en begint met grote gebaren te demonstreren.*) U neemt een linnen band van een halve meter breed en twee meter lang... U legt die op tafel en smeert hem in met een dikke laag

koemest... Verse koemest: daar moet u goed op passen: hij moet levend-vers zijn, soepel, smeugig...

ANDRE : *(met weerzin)* Koemest!!

IRENE : Ja! *(Windt het tot een band geplooid tafelkleed om het linkerbeen van André)* Dan snoert u zo de band om het zieke been...

ANDRE : Koemest! Hoe kom je er bij! Kan er enige 'genezende kracht' uit die vuilnis komen?

IRENE : Mijnheer André: mijn schoonbroer zat al jaren met reuma geplaagd. Hij kon geen voet meer verzetten... Toen hij over de methode van de broer van Merten van Cis Allooï hoorde...

ANDRE : En hoelang moet die... euh... smeerlapperij...

IRENE : Een vijftal dagen... Na twee dagen opnieuw instrieken met verse koemest... U vindt dat overal... Bij de boeren... Die koeien houden, wil ik zeggen... Maar: het moet eraan blijven...

ANDRE : ...en met 'dat' om mijn been in bed kruipen...?

IRENE : Jaja! Natuurlijk! *(wat aarzelend)* Het zal - na de kuur - misschien wel nodig zijn even de lakens te verschonen... *(weer geestdriftig)* Maar u zult het zo voelen: de pijn smelt weg en... *(er wordt gebeld)*

ANDRE : Ga opendoen, Irène: da's Jan Dewitte, mijn privé-secretaris...

(Irène even af; terug met Jan Dewitte.)

JAN : Goede morgen, mijnheer André...

ANDRE : Morgen, Jan. *(tot Irène)* Ik zal over jouw 'geneesmiddel' nadenken, Irène. We praten er nog wel over...

(Irène legt snel het tafelkleed terug, gaart haar boengerei bij elkaar; af.)

JAN : *(luchtig)* Hoe maakt u het, mijnheer André?

ANDRE : *(wat kreunend)* Flauwtjes, man... Ik ben ziek...

JAN : Ik heb nochtans niet de indruk dat u...

ANDRE : Schijn, allemaal schijn! Het venijn zit binnenin...
Ik voel het wel... Ik word langzaam opgevreten...
vandaag een stok; morgen: krukken... volgende week:
een wagentje... en dan, wel... dan... (*moedeloos
gebaar*)

JAN : (*glimlachend*) Zo'n vaart zal het wel niet nemen. Ga eens met vakantie; neem wat rust. Het is al twee jaar geleden dat u in uw villa in St-Tropez hebt verbleven... Ik weet - beter dan wie ook - dat u het erg druk hebt...

ANDRE : Vakantie!! Jij hebt mooi praten. En de zaken?

JAN : Ik ben er toch ook nog. Er bestaan vliegtuigen, niet? Welnu, ik kan desgewenst af en toe overkomen om u op de hoogte te houden, om uw raad in te winnen... weet ik veel... (*stilte*)

ANDRE : (*terwijl hij 'moeizaam' overeind komt.*) Zie je, Jan, ik kan de gedachte niet verdragen dat ik, eigenaar van 5 florerende fabrieken, een hoop huizen, villa's, gronden, een halve bank enzovoorts, lichamelijk en geestelijk een wrak zou worden. Ik vrees dat mijn toestand in die richting evolueert. Dat grijpt me aan, maakt me bang, bezorgt me zwarte gedachten... Ik heb mijn leven lang - met succes, trouwens - slag geleverd tegen concurrenten, inflatie, administratie, vakbonden, noem maar op, en wil nu niet langzaam uitgebeend worden. Ik zal dat niet laten gebeuren! Wees daarvan overtuigd!

JAN : Kom, kom, mijnheer André, niets, helemaal niets laat zo'n aftakeling voorzien. U maakt misschien even een minder goede tijd door. Dat overkomt een ander ook wel eens, hoor! U bent het gewoon de koe bij de horens te vatten. Wel; laat u eens onderzoeken. Echt: ik geloof er niets van dat uw gezondheid gevaar loopt; gesteld dat er toch iets niet helemaal in orde zou zijn dan

zal men u dat zeggen en zo nodig een behandeling voorschrijven. Zo eenvoudig is dat.

ANDRE : Gisteren had ik hamerende hoofdpijn. Vandaag is het alsof mijn ingewanden in de war zijn... Komt daar die ellendige reuma bij...

JAN : Waarom doet u het niet wat kalmer aan? Laat u door enkele goede, betrouwbare medewerkers omringen en beperk u tot de supervisie...

ANDRE : Waar vind je, vandaag de dag, die 'goede, betrouwbare' medewerkers, denk je? Ik zou meteen toehappen indien ze waren als jij, Jan, maar ik vrees dat jij een witte raaf bent... Ik had graag mijn neven Luc en Marc in mijn zaken betrokken maar zij zijn - volgens mijn criteria - enkel nietsnutten. Niet dom, maar zij ontberen elke ambitie. Zij zijn daarbij lichtzinnig en lui, vrees is. *(haalt de schouders op)* Maar ja... je kunt het 'sentimenteel' heten: ik hou van hen omdat zij de kinderen zijn van wijlen mijn tweelingzus... *(gaat 'moeizaam' naar de tafel en wijst naar Jans aktentas.)* Heb je wat voor mij bij, Jan?

(Belangrijk: Alhoewel André - als een 'man van smarten' - kreunend en steunend, over zijn gezicht wrijft, door zijn haar woelt, is hij verbazend goed bij de pinken als het over zijn 'zaken' gaat. Hij verliest op geen enkel ogenblik het noorden.)

JAN : *(opgelucht omdat André eindelijk met zijn zeurig zelfbeklag ophoudt; overhandigt hem een bundel papieren.)* Dit zijn de rapporten van de vijf fabrieken... Wat dan nog... o ja... *(neemt een brief)* De firma Immola - da's een immobiliënkantoor in Charleroi - vraagt of u het stuk grond op de hoek van de rue de la Procession wilt verkopen...

ANDRE : Heb ik grond in Charleroi?

JAN : Welja: u hebt hem gekocht... even kijken... (*zoekt in zijn papieren*) in 1969 voor 210.000 fr. Die firma biedt er één miljoen voor..

ANDRE : (*zucht*) Zeg dat ik akkoord ga voor 2 miljoen...

JAN : (*verbaasd*) Twéé miljoen?

ANDRE : Als ze die grond werkelijk nodig hebben zullen ze dat wel betalen; zoniet kan hij rustig blijven liggen. Trouwens: wat moet ik met dat geld aanvangen? Zorgen, allemaal zorgen, en ik ben ziek... (*Jan noteert.*) Nog iets?

JAN : (*neemt andere papieren*) De beheerraad van de NV Veter vraagt of u hun zaak wilt overnemen...

ANDRE : (*loost diepe zucht*) Die lui zijn niet goed wijs, mij dunkt... Financiële moeilijkheden natuurlijk... Geen afzet... Oud machinepark... Zij denken dat Pamelare sinterklaas is.

JAN : Ik heb de zaak onderzocht. 'Veter' is een welvarend bedrijf. De eigenaars zijn echter bejaarde mensen die gewoon naar rust verlangen.

ANDRE : Net als ik...

JAN : (*glimlacht*) Er is een verschil: de baas van de 'Veter' is 75...

ANDRE : Wat maken ze daar?

JAN : Veters, nestels en soortgelijke dingen...

ANDRE : Personeel?

JAN : Bedienden en arbeiders: samen 72 mannen en vrouwen...

ANDRE : Hoeveel voor het boeltje?

JAN : 14 miljoen, dus: voor de gebouwen, machines, grondstoffen, voorraden enz. Helemaal niet overdreven: alles is in goede staat. Erg gunstige balansen, behoorlijke winsten...

ANDRE : (*pathetisch*) Pamelare staat weer met zijn neus tegen de muur, hé... Als **ik** die zaak niet overneem, zijn alle arbeiders daar hun job kwijt... Daar zijn er stellig die reeds hun leven lang bij die Veter werken en geen kans meer maken ooit elders aan hun boterham

te geraken... (loopt wat 'hinkend' heen en weer terwijl hij zichtbaar diep nadenkt.) En ik heb al 5 fabrieken... en ruim 2700 arbeiders... Zorgen genoeg... Was het niet van die bedreigde werknemers ... het wrede lot dat hun wacht als **ik** niet tussenbeide kom... Ik zal me nog maar eens laten vermurwen... Akkoord voor 5 miljoen...

JAN : (monkelt) Dat zullen ze niet nemen. De gebouwen alleen zijn meer waard. Voeg daar de machines bij en...

ANDRE : Als men mijn bod te laag vindt, stelt Pamelare géén belang in de NV Veter! Ik laat al te vaak mijn goed hart spreken! (Jan noteert) Iets anders nu, Jan: ik wil dat je me morgen voormiddag een nauwkeurige opgave van mijn vermogen bezorgt.

JAN : Komt in orde, mijnheer André...

ANDRE : (na een aarzeling) Kun jij me zeggen of er nog plaats is op het kerkhof? (Jan staart hem met grote ogen aan) Ik bedoel in het familiegraf waar mijn vrouw-zaliger werd bijgezet?

JAN : (wat onthutst) Daar weet ik niets van, mijnheer André..

ANDRE : (geprikkel) Hoezo? Ben jij daar niet van op de hoogte?

JAN : U hebt me nooit gevraagd er een grafkelderinventaris op na te houden! Ik ga dat op het stadhuis navragen: daar kennen...

ANDRE : (zenuwachtig) Te omslachtig! Zal veel te lang duren! Als je straks weggaat, loop eens naar het kerkhof en vraag het daar aan de verantwoordelijke - hoofdpzichter, directeur, of hoe die man ook genoemd wordt: hij moet onmiddellijk contact met me opnemen. Die lui weten al die dingen uit het hoofd, zonder stadhuispaperassen...

JAN : (wrevelig) Mij goed... Maar: waarom, als ik vragen mag?

ANDRE : Omdat ook dat moet geregeld worden! Ik voel wat ik voel, Jan! Jullie willen me ervan overtuigen dat er met mij niets aan de hand zou zijn. En de flair? Wat doe je met de flair? Heeft die me ooit in de steek gelaten?

JAN : Nee, maar...

ANDRE : ... dan sla ik andermaal de spijker op de kop. Ik wil niet dat mijn familie binnen afzienbare tijd met mijn lijk opgescheept zit... Nog iets?

JAN : (*haalt eerst even de schouders op*) Ja. En: minder goed nieuws. Het oud kapelletje dat we gekocht hebben om een tweede uitgang voor fabriek 3 te kunnen realiseren, mag niet gesloopt worden... (*André staart hem vragend aan*) Geklasseerd monument...!

ANDRE : Die bouwval? Geklasseerd, zeg je?

JAN : Ja...

ANDRE : En dat vertellen ze pas nu...

JAN : (*ironisch*) We mogen het wel restaureren...

ANDRE : Een ruïne die bij mirakel overeind blijft! (*honend*) Geklasseerd!!

JAN : (*neemt een brief*) Dit is de fotokopie van het KB. (*leest*) "De kapel, toegewijd aan de H. Bonifacius, opgericht ten jare..."

ANDRE : (*spottend*) Ze menen wellicht dat ik bedevaarten ga organiseren... (*hinkt wat rond en denkt inmiddels na.*) Goed. We gaan dat ding 'restaureren'... op mijn manier. Je ontbiedt Lode...

JAN : De architect?

ANDRE : Ja. Hij moet je de gevoeligste plaats van de 'kapel' aanwijzen. Zodra je dat weet, laat je Arnold met de twintigtonner van fabriek 1 aanrukken om - per ongeluk, natuurlijk - een verkeerd maneuver of zoiets - tegen dat Bonifaciuskrot aan te beuken. Zorg dat er niemand in de buurt is...

JAN : Maar...

ANDRE : Het hele geval moet vandaag nog opgeruimd zijn... Je haalt er vanzelfsprekend de politie bij... en je schrijft een brief naar de commissie die zich met het klasseren van dergelijke wankele 'kunstschaten' bezig houdt... om ons 'leedwezen' uit te drukken voor het verlies van dat kleinood uit ons kunstpatrimonium. Vooral dat woord niet vergeten: 'patrimonium': het klinkt goed en doet het altijd.

JAN : Is dat... euh... niet wat te...

ANDRE : De radicale aanpak is de beste, Jan, zoniet wordt het een straatje zonder einde...

JAN : O.K. Zoals u wil... *(neemt een andere brief)* Ik heb hier...

ANDRE : Nee, Jan... Morgen. Ik wil nu rusten.

JAN : *(terwijl hij zijn papieren bijeen gaart)* Goed, mijnheer André.

ANDRE : Vergeet niet wat ik je gevraagd heb nopens mijn vermogen; denk ook aan het... kerkhof...

JAN : Komt allemaal in orde!

ANDRE : Dank je, Jan. Tot morgen...

(Jan af. André strompelt wat heen en weer, kijkt mistroostig; zet verstrooid de radio aan en gaat in de canapé zitten. Uit de radio weerklinkt een weemoedige 'Droevige wals' van Sibelius. André kijkt verstoord naar de radio, staat moeizaam op en gaat een andere post zoeken. Zodra hij weer goed en wel gezeten is begint de 'Dodenmars' van F.Chopin.)

ANDRE : *(roept boos uit)* Ze doen het opzettelijk!! *(Scharrelt op en schakelt de radio met een zenuwachtig gebaar uit. Gaat opnieuw zitten, neemt de rapporten die Jan hem gegeven heeft, zoekt tevergeefs in de zakken van zijn kamerjas. Mompelt.)* Mijn bril... Waar heb ik mijn bril gelaten... Op mijn bureau natuurlijk...